

та бүри харюусалгатайгаар, зохёхы ёһоор ханддаг болоо. Энгийн ашаа хамтын подраяды хада нүлөөнөө эхитэй.

Мүнөө ажамч эрхилэгчдэд хаа агагүй ёһотой хубилган шидэхдээ болжой байхай. Эмхидхэлэй худалдирин, материално-техническ халгалгын, урхаламжа угалгын олол арганууд хубилгагдана. Гэбэ-энь анханд заншалан, хүгжэлтэд наад боломоор зүйлнүүд ушарнаар ааб даа. 1986 оной январин 1-нээ өһөдөө өһөдгөө мүнзгээр зөөрөө хангах, өһөдөө гэрэгшяа тээ-

Госстройһоо гол заабаринуудыг үгтэбшөө, өһөдөө гараа хабараад һуугагүй, зохёохы олон асуудалнуудыг шидэххы оролдообди. Бүххосооно эрдэм шэнжэлгын проектын институтыг түүлөөлгөшдэ—дээдэ гарай мэргэжлэдэ, эрдэмтэд эхэ тугааһаа үзүүлээ. Үнгрэнэн сентябрь һарада имжа нэгдэлнүүдэй дүй дүршлөө хубалдахаар зүблөөн болоо, харин ноябрь һарада Калинин хотодо оройной зүг бүриһөө барилташад сугларга юм.

Гүрэнэй предпрития (нэгэ-

асарагдана. Угайхдааа ханаан сагтаа хоорэлдэһэн, аяар холо һэн тугадыг харилсаа холбоогоошоо тогтонинуулхы бэрхэтэй.

Шэнэ жэлдэ түсэбнэй 1,5 дахин өхө болохо, «буржелозобетон» нэгдэл, «Сантехмонтаж» управлени, суббюроядна Бүсэд эмхинүүд ооругуй. Сүм бэлдэхэлэй байха ёһотой. Угы һаа, хайр шулуун, элһэн, столрна зүйлнүүд сэг соогоо үгтэхэтэй, сантехническ худалдиринүүд хойнотуулагдаха бишуу. Шэнэ заводой хуас һайнаар ашаглажа шадабал, ашаг олоо абахабди.

Һайнаар шидэххы оролдообди.

Үйлдэбэрин хэмжээнэй, салин хүлээнэй дээшлэхэдэ, надрнууд тогтонимоо гэжэ ханаагаа амараад байнгуй, худалдиршадны үшөөл абаһаарбди.

Бүххосооно социалис мурьсоонд имжа гэрһанай туглоо мүнөө жэл гурбан квартираар шагнагдаади. «Усөөн тоотойгоор, үрц бүтээсэтэйгээр» гэдэн урда доро урагшай худалдэхэдэ, материално урмашуулагда олон хүн хүртэнэ бишуу. Жэһээлэхэдэ, аяар нэгэн объектыне бүрин түгэс түхэлдэн хүргэхын тула 210 хүнэй хэрэгтэй һаань, ажалша коллективэй совет сугларжа, 150 хүнэй бүридэлтэйгээр худалдхы гэдэн шидэхбэрин гаргагдаа. Олоной һанамжа ёһотой сүгнэгдэжэ үзгэдэгдэ, салин хүлээнэй фонданы хэмжээн тухай хоорёлдоно болодог.

Барилгын талмай дээрэ хүлэдэг В. И. Трескинэй коллексио бригада арбан һарын дунгоор КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министруудэй Советэй болон ВЦСПС-эй Хүндэтгэй грамотаар шагнагдаа. Участогайн начальник Г. М. Хайдуков мун. Агуу Октябрьн 70 жэлэй өмжэ уугулан, коллектив дотороо дэлгэрэн мурьсоонд имлан перлитин 2-дож цехэй Г. Ф. Погореловэй бригадыне нэрлэмээр.

Шанарай талаар гэрһанайна паспорт шэнэ гэрнүүдтэй нүүгэ орошодто берюулаа зорилготойбди. Ленинград хотын гэр барилгын комбинат мүнөө жэлэй эхэндэ имжэ туршалгана эхи табя юм. Дэм-бэрэлтэй энэ хэрэгтэй һаад боломоор юмэн хэзэдэ, материално-техническ хангалгын асуудал зүб тээһэн шидэххыг уааруулагда, сантехническ худалдиринүүд дээдэн хэмжээндэ хэргэнэгүй. Гэбэһы эдэ шалтагануудаар бэрэ халаад байгагүй, ямаршөө ушарта хүн зоной байра байдалыне бүри түбхингэжэ, зохиотой болохын тула хэмжээнүүдэ абажа, дурсагдагша паспорт бодотойоо нэбтэрүүлхэбди.

Ажал эмхидхэлгын, экономическа талаар урмашуулгын шэнэ олол аргануудай зүбөөр хэргэлдэхэдэ, хүнүүд өһөдгөө үйлдэбэрингээр зээн мээрэжэ, бээ даангаар, үнэн зүб шидэхбэрин абажа һурана бишуу. Энгийн хаара барилгын үйлдэбэриндэ боложо байһан гол хубилтануудай нэгэһини мун.

В. ЖИГИМОНТ, проекто-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгдэлэй начальни.

Ажал эмхидхэлгын ба экономика ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ ХЭГДЭЭ

* Тус колхоз байгша оной март хараһаа хойшо мал ажаалда худалдэ байһан хүнүүдэй ажалтай түлөөһинө бүххэн ашаар гансахан һу үйлдэбэрингын ажал гаргаша 60,6 мянга гаран түхэрнээр хороогодо. * Тингээ нэгдөндө һүнэһэй центер бүххэн оройн үнэ сэн 33 түхэртэй байгаа һаа, мүнөө тэрэн 21 түхэртэй 73 мүнэгтэ болоно.

* Эндихэ Алтайн фермэдэ ажалтай шэнэ гурмай хайшан гэжэ эмхидхэгдэн тухай 1-дхи отделинн мал ажалтай цехэй начальни П. И. Куприянов доро бэһэн.

ЭЗЭН ЁҢООР, БЭЭ ДААНГЯАР

гёдондо предпритидамнай ламтын подраядй гуримаар хүндэ хилдэ һэн. Энээнэй колбоотой нилдэ олон бэрхшээлүүд ушарса, тухашаргадаа, гэбэһы 1986 оной һүүл багаар коллективнай бүххэдөө тэнсүүрэйгээр, нэгэ жэгдээр ажаллажа эхилээ. Барилгын талмайнуудта 150 хүнөө бүридлэн бригадо-пототууд байгуулагдажа, гэрий һуури табиһааа эхилээд, ашагшалагда тусаагдатарни, юрлалгана эхинээс эссэ хүртээр, худалдиринүүд хэгдэгдэ болоо. Хэтин завдот бригадо-цехүүд эмхидхэгдэжэ, барилгын материалнууд үйлдэбэрингэд хэһэн эхилээ, бэлэн продукция бүтээн гаргалгаар эхлээгдэнэ. Жэһээлэхэдэ, 1-дхи цехэйгид товариа бетон өһөдөө гаргана. Мун эссэй продукцияг хабаргад амал түр бетон үйлдэбэринг эднэй гарга юм. 2-дож цехэй коллектив тухай вулканическя породо жэжидхэн бутаргаад, галдаад, перлит үйлдэбэриндэ, удаан түрөө бетон ханын хэбтэгийнүүдэ бүтээлгэдэ тэрэнэ хэрэгдэнэ.

Ажалтай түлөөһэ хубарилхада, нормативна арга хэрэглэһэй, эссэй дүнгүүдээр нардгүйгөөр урмашуулануудыне тогтоононой ашаар, ажал бүтээсэ нилдэ дээшлүүлжэ арга олодо. Томодхондоон бригадануудай бүридлэдэ инженерно-техническ худалдирингээр оруулагдажа, тэднэй салин хүлээн брэгдототой, бригадо-цехэй дүнгүүдээ сэхэ дүлдэдэгдэ болоо. Имжэ бригада бүххэнэй бүридлэдэ инженерно-техническ мастрсунууд, нормирвингүүд урдандаһаа эдэбхи үгсэлтэйгээр, улаһа алаттайгаар хүлээн. Управленин аппарат, комбинатай албанууд өһөдгөө шидэххэ асуудалнууд

роулжэ гуримда ороо һэмди. Энэ хэрэгтэй амжалттай гэрхын аргагүй. Өһөдөө гаргаша тээрээрүхэн аяар бээр хэрэг бишоо. Ажалнууда-лай-коммуналына ажамчин, хүгдэй саадтай гэрһаньне боджет хааха баатай болоо. Хамтын байрануудтаһаа олон ондоо хүнүүд ажалуна, харин нэгэ хүнэй һуури нилдэн үнэтэй юм. Тиммэхэ худалдириншөөдө байһангай предпритиянууд тэднэйгээ түлөө түлөөһинө бүри мүнэн оруулаха ёһотой болоо.

Ашагшалагда тусаагдаг гэрнүүдэй шанар үндөөһөр һайжаруулгын, барилга түргэдэхын, тула КПСС-эй обком болон Оройной зүгн зүгтэй районуудта барилга бэлүүлэгдэ министрство эрид шууд хэмжээ абаха гэжэ шидэбди. Жэгдэ 160 мянган дүрбэлжэн метр ханын хэбтэгийнүүдэ бүтээжэ гаргаша шадалтай шэнэ завдот манда дамжуулагдана, комбинатай база дээрэ проекто-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгдэл байгуулагдаа. Амаргаа байхадаа, ашаг олоо ядаматгүй абтадаг һэн. Харин шэнэ завдотой, проекторвингүүдэй нэгдэгдэ байхадаа, нормативууд баадаа бүрин түгэс шэнээр хаража үрдедүулаһэн. Гэбэһы үнэ гэрһан арбан нэгэн һарын дун ажалтай бүтээһинө, продукция үнэ сэн хандаруулаха тааһаршы түсэблүүдэймэй дүүргэднэ гэрһэлнэ. Салин хүлээн үлүүлэн гаргашалага үзгөдөггүй.

Мүнөө орон соомнай 10 нэгдэл бин болгодоо. Тэрэ тоодо манай предпрития ороосон. Орон доторхи халбаринууд соһоо эгэл предпритиянууд соһоо эгэл түрүүшүүд урдандаһаа эдэбхи үгсэлтэйгээр, улаһа алаттайгаар хүлээн. Управленин аппарат, комбинатай албанууд өһөдгөө шидэххэ асуудалнууд

Чековэ шэнэ гуримда оройн урда тээжи бэлдэхэл бүрмүшүн хэгдэжэ. Хэгдэхэ худалдирин бүтэндэ норма-комплект тодорхойлогдохой. Үйлдэбэрингээр тодорхойлогдохой, машина, техникын зүйлнүүдэ хэрэглэһэй, силдана материалнуудэ абһанай түлөө тоосодог болоһоной ашаар үлүү гаргашанууд хэгдэхэгүй, алмалта, арьбалалтада үргэн харажы нэгдэхэ бишуу. Ингэжэ ажамчин механизм дан саашада нарижуулан һайжаруулагда. Гаргашануудыне хорооһоной түлөө, тулшын ба материална нооснүүдэ алмалһан ашаар 60 процент хүртээр шангууд тогтоогодог хэбди.

Шэнэ завдот худалдирин һурунуудыне аттестация үнгэрэгдэнэ. Ашагшалагда тусаагдана түгэс түхэртэй үрмашуулагда хүртэнэ. Манай һанамжаар, бүхэ барилгашад илгагүй ашагшалагда тусаагдэн түлөө харюусалгатай байха, үгыһы һаа хэһээһэй үргэһэ эрид дээшлүүлжэ шухала.

Перлитнэ хуушан цех Кэһэнэ шидэхэдэ. Комбинатай промшлениа баазы нэгдэхэ байгуулагда. 5-дахы поток байгуулагда. Томо панельнэ 1-дхи заводдыне техническ талаар збэсгэжүүлгэ хэмжээгдэ.

Материально-техническ хангалта тусаа тогтоомор. Түбэй ёһоор «Бурятснабсбыт» управлениэ хангалдаг һаанай, һайн бэлэй. Тус управлениа барилгын материалнуудыне элгээгдэ предпритиянуудтай хэлсэ баталаад, манда дамжуулагдана. Комбинатай база дээрэ проекто-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгдэл байгуулагдаа. Амаргаа байхадаа, ашаг олоо ядаматгүй абтадаг һэн. Харин шэнэ завдотой, проекторвингүүдэй нэгдэгдэ байхадаа, нормативууд баадаа бүрин түгэс шэнээр хаража үрдедүулаһэн. Гэбэһы үнэ гэрһан арбан нэгэн һарын дун ажалтай бүтээһинө, продукция үнэ сэн хандаруулаха тааһаршы түсэблүүдэймэй дүүргэднэ гэрһэлнэ. Салин хүлээн үлүүлэн гаргашалага үзгөдөггүй.

Материально-техническ хангалта тусаа тогтоомор. Түбэй ёһоор «Бурятснабсбыт» управлениэ хангалдаг һаанай, һайн бэлэй. Тус управлениа барилгын материалнуудыне элгээгдэ предпритиянуудтай хэлсэ баталаад, манда дамжуулагдана. Комбинатай база дээрэ проекто-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгдэл байгуулагдаа. Амаргаа байхадаа, ашаг олоо ядаматгүй абтадаг һэн. Харин шэнэ завдотой, проекторвингүүдэй нэгдэгдэ байхадаа, нормативууд баадаа бүрин түгэс шэнээр хаража үрдедүулаһэн. Гэбэһы үнэ гэрһан арбан нэгэн һарын дун ажалтай бүтээһинө, продукция үнэ сэн хандаруулаха тааһаршы түсэблүүдэймэй дүүргэднэ гэрһэлнэ. Салин хүлээн үлүүлэн гаргашалага үзгөдөггүй.

Социальна асуудалнуудта анхарала эхээр хандуулахди. Хүүгдэй шэнэ саад барихабди. Комбинатай дэргэдэ маган эхэгдэхэ, медлунт худалдирингээр, 150 автомашинуудыне байлгажа гараж барихаар кооперативтай хэлсэ баталаабди. Ардаг үргэн хэрэглэй эд бараа гаргалдаа хабарадаабди. Линеолумай, шэлэй үлөөдлэ «Өөрөө хэ» гэдэн магангаар худалданабди. Дачна участогудта табиха-томо хэбтэгийнүүдээр хабаргадангаар тааражамгүй гэжэ тобшо-логдоо. Саашадаа эдэ мэтэн асуудалнуудыне бодомжотой

Ажал эмхидхэлгын, экономическа талаар урмашуулгын шэнэ олол аргануудай зүбөөр хэргэлдэхэдэ, хүнүүд өһөдгөө үйлдэбэрингээр зээн мээрэжэ, бээ даангаар, үнэн зүб шидэхбэрин абажа һурана бишуу. Энгийн хаара барилгын үйлдэбэриндэ боложо байһан гол хубилтануудай нэгэһини мун.

Ажал эмхидхэлгын, экономическа талаар урмашуулгын шэнэ олол аргануудай зүбөөр хэргэлдэхэдэ, хүнүүд өһөдгөө үйлдэбэрингээр зээн мээрэжэ, бээ даангаар, үнэн зүб шидэхбэрин абажа һурана бишуу. Энгийн хаара барилгын үйлдэбэриндэ боложо байһан гол хубилтануудай нэгэһини мун.

Ажал эмхидхэлгын, экономическа талаар урмашуулгын шэнэ олол аргануудай зүбөөр хэргэлдэхэдэ, хүнүүд өһөдгөө үйлдэбэрингээр зээн мээрэжэ, бээ даангаар, үнэн зүб шидэхбэрин абажа һурана бишуу. Энгийн хаара барилгын үйлдэбэриндэ боложо байһан гол хубилтануудай нэгэһини мун.

Ажал эмхидхэлгын, экономическа талаар урмашуулгын шэнэ олол аргануудай зүбөөр хэргэлдэхэдэ, хүнүүд өһөдгөө үйлдэбэрингээр зээн мээрэжэ, бээ даангаар, үнэн зүб шидэхбэрин абажа һурана бишуу. Энгийн хаара барилгын үйлдэбэриндэ боложо байһан гол хубилтануудай нэгэһини мун.

Ажал эмхидхэлгын, экономическа талаар урмашуулгын шэнэ олол аргануудай зүбөөр хэргэлдэхэдэ, хүнүүд өһөдгөө үйлдэбэрингээр зээн мээрэжэ, бээ даангаар, үнэн зүб шидэхбэрин абажа һурана бишуу. Энгийн хаара барилгын үйлдэбэриндэ боложо байһан гол хубилтануудай нэгэһини мун.

БЭРХЭШҮҮДЭ—ШАНГУУД

Буряады комсомолой шангуудыне олохо талаар комиссийн засэдиан Комсомолой мундэллэй дээрэ урдаһаа боложо республиканыга 1988 оной лауреатуудай нэрэнуудыне сонсохогодо бэлэй. Һаян партинын обкомой Политическэ тэгээрлэй байшан соо энэ жэлэй 6 лауреадта Буряады комсомолой шан олоһон тухай дипломууд бээр ёһололой оршон байдалда берюулагдаба. ВЛКСМ-эй обкомой нэгдэлэй секретарь М. И. Гармеева дипломуудыне тэдэ-

нэртэ берюулаад, хэжэ байһан амжалтын үндээр сэгнэжэ, амаршалан байна.

Загарайн районной Эрхирэй соххотой ахалгаша хоинишон С. Д. Цыдыпов, Баунтын районной 670-дахы СМП-тэй модшо дархан Б. Б. Алексеев, «Гусинозерскуюго» ОРС-ын станицын тогтоошон О. С. Карташова, геологийн эрдэмтэй кандидат Е. В. Склярцев, Зүүн Сибирин технологическа институты кафедрын ассистент С. В. Дюков өтэ, СССР-эй Наукануудай ака-

мин Сибирин отделинн Буряады эрдэмтэй түбэй нахца худалдирингэй Т. Е. Санжиева гэгшэдтэ лауреадтай дипломууд берюулагдаа.

Перин обкомтой таһагыне даһын орлогшо А. К. Тулоновтой, Физкультура болон спортын талаар Буряада Вей АССР-эй гүрэнэй комитетэй турүүлгэшэ Г. Н. Мануйлов, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Комсомоладэ эдбхитэйгээр худалдирингэй туглоо» гэдэн тэмдэгүүд берюулагдаһан байна.

Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхайн коллективүүдэй дунда байгша оной даабарин амжалттайгаар дүүргэхын туглоо дэлгэрэн социалис мурьсоонэй эршэ дэлсэ шагнада. Тус мурьсоонд оролоһон олоһон коллективүүд үр зүтээсэтэйгээр худалдэ, хоёр жэлэй, байгша оной түсэбтэ даабарин болзоһоон урид дүүргэжэ шадаа.

Эдэ коллективүүдэй тоодо Александр Павлович Русаковскийн хүтэлбэрилдэг экскаваторчиһуудай бригада ороосон. Жэлэй түсэбтэй ёһоор энэ бригадын гэгшүүд 1766 мянган кубометр газар малтаха ёһотой аад, бодотто дээрээ 2158 мянганга хүргэжэ, даабаринаа холо үлүүлэн дүүргэжэ.

Түрүү коллективтэй туйлаһан амжалтада бригадиртай оруулһан хубита эхэ. Тэрэ суг хамта худалдэг нүүдэллэнгөө худалдиринэ зүбөөр эмхидхэхэ, үндэр бүтээсэтэ ажалда элсүүлжэ шадхаа бэлгэ шадабэригтай юм.

МАЛШАДТА АНХАРАЛ ХАНДУУЛНАГУЙ

Фермые даагша хэрэгтэй. Түрүү һаалишад-тайнтай хоорэлдэхэ хүсэлтэйбди. Мүнөө таанэ үдэртэ хэды шэнээн һу һаанба?— гэжэ хонирхообос.

— Барядий Молонович бичил һэн. Үнээдэй байра соо ябаа ёһотой. Даб дээрэ Галина Васильевна Радимонова түрүүлжэ абана. Энэ һаалишан мүнөөнөөр байдалда 4011 килограмм һу һаажэ амжаба. Роза Табитуева үсгэлдээр дүрбэн мингатай хилд дабаһан байна. Бид үдэртэ хилд эргэртэ 16 центнер һу һаажэ, тэрэнэйгээ 13 центнериһыне гүрэндэ худалданабди,— гэжэ тоо бүридхэгшэ хэлэнэ.

— Таанейһин нэрэ обхэ хэн болоноби? Тоо бүридхэгшөөр үнэһэй худалдэн гүт— гэһэн асуудал табигдаба.

— Угы даа. Һаанай ажаллаһан Людмила Апполоновна Ямашкина гэһэб, — гэбэ.

Ингэжэ энэ эхээртэй хоёрлэддээр байтарнай, фермыне даагша Б. М. Лубсанов зоотехник П. Н. Нагусланов хоёр эндо орожо эрбэ. Эднэрдэй амар мэндээ хэлсэһэнэй һүүдэд эндо эрһэн хэрэгтэ хэлэбэб.

— Байжа, һаалишаднэй хэзээ ажаллаа дүүргэхэни бэ? — гэжэ Барядий Молонович тоо бүридхэгшэдэ хандана.

Ингээд дүүргэхэ болоо ёһотой. Хахад чэ болодо, бултанада сугларжа абэба,— гэжэ Людмила Апполоновна харюусана.

— Энэ фермын байраны ехэл хуушарһан, зөһабарилга хэзээр болоһоной үнэһэй.

— Манда һайнаар ажалла-

хураалсай «байгал» ажамчин Түбэй һу һаалишад фермын коллектив һу хээр һаада-гаара республика дотороо сугтай болонхой. Энэ ажамчин нэгдэлнэй отделинне эрхилэгшэ Ж. Б. Базаровтай һахан хоорэлдэхэдэ, тус коллективтэй ажал хэрэгтэрин һонирхоо бэл.

— Түбэйһин фермын һаалишад байгша ондо дүрбэн мингатай хилд дабаха аргагүй юм. Үнгрэнэн арбан һарын дунгоор эдээр үнэн бүри-лоо 3531 килограмм һу һаагад байна. Эрэгжэ, хархаднэй байхо болохо,— гэжэ Жамсо эдэмэвчин намда тийхэдэ дү-эдаха бэлэй.

Ингэжэ үлөөдэриһыне ехэл эрэгдэхэ, энэ фермэдэ хүржэ эрэгдэхэ, байрын үдэн бегдэн үлөөгэтэй улаан лозунг (унуудай анхарал татавданин). Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада үнэн бүриһөө жэл бүри 5000 килограмм һу һаагад болохо гэжэ манай зорилготой гэжэ бэлдэхэнэй харагдана. Энэ лозунгын удаһын тайлбарилан үзэхэдэ, тус фермын малшад эрэгдэн эрга боломжын энэ тоо лирхэйлжэ үгэнэ бэһэ аал?

Байра соо хүншыне байлай харадабагүй, һу тусаан абадаг таһалтын үүдэнэй нээлтэ-гай байхадан хараһанин, зэрүү нэртэ эхээр ехэл суло-гүй хэбэртэй шоото тасагаан үүбэ.

— Үлөөһэй һаам үшөө дүү-үрэдэг гүт— гэжэ тэрэннээ үрэдэб.

— Угы, һаалишаднэй үнээ-дээ һаажэ байна. Танда хэн эрэгтэби? — гэжэ тэрэмни асууба.

хэ эрхэ байдал байгуулагда-гүй. Малай байра хүйтэн, ехэн-хи ажалла бар хүсөөр хэн-бди. Тэгээл гараараа зөөх-дэмнэй, түбээршыне түлээ-эз болонхой. Хубсанаһа һэлгүү-хэ, бээ угааха талаһанууд тү-хээрэгдэгүй. Ушар тиммэхэ бидэ ажалда үмдэлһэн хубса-наараа гэртэ ошонобди. Ажа-хын дирекция манда анхарал хандуулаһади. Директор нүхэр Дархановыне ферм дээрэ яба-хыне харахэгүй. Ажаллаар-най һонирхотогшгүй. Ур-даны манда ажа худалдагд-ша юм. Мүнөө болонхой,— гэжэ һаалишад Г. В. Радимо-новна Б. А. Табитуева гэгшэд нэгэн дуугаар мэдуулжэ бэлэй.

Улаан булан соо үлөөгэтэй байһан тэгээлэй рационной ёһоор малаа эдээлүүлһэн гүт гэжэ һураа һэмди.

— Угы ааб даа. Энэ саар-һан дээртэй аяар гөвөр ба-шлэгдэнэй гэһэб. Үнэн дээр-тэ бид үнэн бүхэндэ 15—20 килограмм силос, һаагданаһан һүний литр бүхэндэ 500 грамм таһа тараянай зүйн эдөөлдэг-бди. Тэрэн дээрэ өһөднүн-гөө шанһан арбад кило-грамм бурдуг үлгээлдэгбди. Үймэ тэгээл дээрэ байһан нээдлэхэ мүнөө сүгдэхэдэ 15 килограмм һун һаагдана. Энэ-манай һайн үлгэртэй малһаа имжэ ехэ һун абтана гэжэ ойл-гохо хэрэгтэй. Тэгд гана ша-мэтэ тэгээлээр лэ эдээлүүл-үхэдэ, түл түрээсдэ муу байдаг. Тугаланууд үлгээлдэг байха юм. Нэгэһыне килограмм үбһэ, һо-лоомо эдөөлүмгүйбди. Манда тэгээл буйлуудаг чехшыне үгы. Өһөдөө таһажа үһанда дэ-

СЭЛЭНГЭХЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ХОЛО ҮЛҮҮЛНЭ

Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхайн коллективүүдэй дунда байгша оной даабарин амжалттайгаар дүүргэхын туглоо дэлгэрэн социалис мурьсоонэй эршэ дэлсэ шагнада. Тус мурьсоонд оролоһон олоһон коллективүүд үр зүтээсэтэйгээр худалдэ, хоёр жэлэй, байгша оной түсэбтэ даабарин болзоһоон урид дүүргэжэ шадаа.

Эдэ коллективүүдэй тоодо Александр Павлович Русаковскийн хүтэлбэрилдэг экскаваторчиһуудай бригада ороосон. Жэлэй түсэбтэй ёһоор энэ бригадын гэгшүүд 1766 мянган кубометр газар малтаха ёһотой аад, бодотто дээрээ 2158 мянганга хүргэжэ, даабаринаа холо үлүүлэн дүүргэжэ.

Түрүү коллективтэй туйлаһан амжалтада бригадиртай оруулһан хубита эхэ. Тэрэ суг хамта худалдэг нүүдэллэнгөө худалдиринэ зүбөөр эмхидхэхэ, үндэр бүтээсэтэ ажалда элсүүлжэ шадхаа бэлгэ шадабэригтай юм.

«Востокнепромотаж» трестын хабсаралгын управлениин коллектив Гусинозерскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжэһэнэй барилга дээрэ эхэ хэмжээһэй худалдирин эхэлжэ, социалис мурьсоонд шалгарна. Тус управлениин бригадануудай коллективүүд даабаринаа һайн шанартайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын туглоо тэмэсэнэ.

Михаил Иванович Давидовичын удирдадаг хабсаргалшад слесарьнуудтэй бригадтай мурьсэд юм. Байгша оной туршада тэдээр оролдоһотой һайнаар худалдэ, мурьсоонд оло дахин эрхилжээдэ гараа. Жэлэй эхэндэ бригадын гэгшүүд бүххэнэй ажалтай бүтээсэ 147 процентэд хүргэдэгдэ. Мүнөө тэдээр машинна залай соргонуудыне хабсаргажа байна. Һаян сапта тэдээр энэ худалдиринэ дүүргэхээр хараһана.

Энэ түрүү бригадын гэгшүүд зохёохы ёһоор худалдэ, уралан нарижуулан 3 дураддал үйлдэбэринд нэбтэрүүлэ. Тингээ бэр хүсөөр хэгдэдэг худалдиринэ оһонхооруулаха арга олгодоо.

ХАИШАН ГЭЖЭ ТООЛОЖО ХУРААБИ

БРЕСТ. Брестскэ областин Борзовскэ районной Белоруссин Компартинын 60 жэлэй нэрэмжэтэй совхозой бүхэ һалбаринууд ажамчин тоосооной гуримаар худалдэг болонхой. Тингээ продукция үйлдэбэрингэдэ хэгдэгдэ гаргашануудыне хороохо, ашаг олозо горитойгоор нэмжэ абаха арга бин болоо юм.

Нэгдөндө жэлдэ залуу агроном Иван Даниловичэй ажамчин хүтэлбэрилжэ болохо, бүхэ дээрэ абтадаг олоо до-хотой дүрбэн гурбан хубича сални хүлгэдэ байһан. Тиммэхэ экономика тухай һааса бодожэ үзэхэ хэрэгтэй болоо һэн.

Иван Николаевичэй экономическэ шинжлэхэ совет байгуулаха дуралдаг оруулан юм. Энэ советтэй түүлөөлгөшдэ дутуу дундануудыне түргөөр элрүүлэжэ һэн.

Продукцины өөрһин үнэ сэнгэй талаар эгэл эхэ гараа хэгдэгдэ байшоо. Яамашы һаа түсэбөө дүүргэхыне оролдожо, олон жэлнүүдэдэ, худалдэжөө, нэгэ центнер һу гү, али мянган, нэгэ тонно ороохон хэды сэнгэй болоноб гэжэ механизаторнууд, малшад отго һонирхотогүй байгаа. Тиммэхэ тэрэһинэ харгалжа арга дуралдагдажа, ажамчин тоосондоо түсэдэ орохо болоо һэн. Мүнөө ажамчин 17 коллективтэй туа бүхэн нитэ нэгэн нардаяр худалдэ.

Үйлдэбэрин олоһон участо-гуудта гансаһыне худалдирин-шад бэш, мун мэргэжлэдэхэ үлүүс олон гэжэ шэнэ гуримаар худалдэн түрүүшын харада элрүүлжэ һэн. Худалдирингэдэхэ хороожэ, гэгдэ-дмэйг участогуудта элгээгдэ. Уралан нарижуулагдаһотой зо-хёохы эдэбхи үгсэхэл али бо-лохоор урмашуулагда.

Олон жэлэй туршада түр-үүшынхөө совхозой пәли дээр-рэхэ орооһоной үзгөдөггүй эхэ ургаса абтаа гэхэ гү, али гектар бүриһөө 45 центнер ороо-лоон суглуулагдаһан бай-

УНЭН

ХАРЮУСАЛГЫНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

на. Энэ Ухаа нэгэнтэ бош ху- билгагдаашы наа, мүнөө үедэ хүсэндөө юм.

УХИБҮҮДТЭ

ЗОРЮУЛАГДААН ШҮЛЭГҮҮД

Бага наһанайм үдэшэнүүд

Георгий ДАШАБЫЛОВ

УХИБҮҮДТЭ

ЗОРЮУЛАГДААН ШҮЛЭГҮҮД

Хоморой ногоон сэй Аяга соо мэлээрнэ.

БАУНТЫН БАЯН ХУБШЭДЭ

зорлооно холо урид дүүргэжэ, тусбэбөө гадуур 70—80 центер...

ШАГНАЛДА ХҮРТЭВЭ

РСФСР-эй Ардагй хиналтын комитетэй шидхэбэрээр республикын ардагй хиналтын органуудай удаа...

БАГА НАНАЙМ ҮДЭШЭНҮҮД

Хүннэй олон шагай. Тойроод нууһан үхнбүүд Тон хүхүүн, зугатай.

КАДАЙ НАРАДАГАЙ ХОРМОЙ

Кадаи ажал хүнгэн үеэр хүсээр бүтэдэг өнхөөрөөрүүлэха зор...

УБЭЛ

Сэб-сэб-сэбэн, Сэлгэ талым хушан, нэб-нэб-нэбэн.

ЖЭЛЭЙ ДҮРБЭН САГ

Жэлей дүрбэн саг

ХИЛЫН СААНАНАА

Холбоото Штадуудай эхэ атлас соо «Москва» гэгэн нэртэй...

УБЭЛ

Сэб-сэб-сэбэн, Сэлгэ талым хушан, нэб-нэб-нэбэн.

ХАБАР

Дуули хэлюу хабарнай Дуулан дэжээд эрээ лэ.

ХИЛЫН СААНАНАА

Холбоото Штадуудай эхэ атлас соо «Москва» гэгэн нэртэй...

УБЭЛ

Сэб-сэб-сэбэн, Сэлгэ талым хушан, нэб-нэб-нэбэн.

ХАБАР

Дуули хэлюу хабарнай Дуулан дэжээд эрээ лэ.

Нютаг нютагай нони

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ҮЙНДЭР

Цырен Шагжинай «Улаан морида» гэж түүжээр уншга- шадай конференци Орлигой дунда хургуулида хаяхан бо- лобо. Районий хүүгэдэй библиотекын хүдэлмэрилгэш В. А. Сасько, Орлигой дунда хургуулин библиотекын дагша А. М. Жигжитова, бүрэд хэлээд ба литературын багша З. Ц. Цыренова гэгшдэй хүтэлбэри дор 7-дохи «ан клас- сий» үхидүүд энэ найндэр эмхидхэ. Хургад Цэжэйд Мун- конова, Баярма Самбялова, Оюуна Манханова, Баярма Баг- саханова болон бусад энэ номой гол удха тухай хоорын- гоо хажуугаар, гол героинуудынь шэнжэлэн шүүмжэлэн байна. Эндэ уран зохиолын намтар тухай хоорын фото- зурагууд, «Артист, драматург, уран зохиолш» гэжэн но- муудай выставка үргэнөөр дэлгэдэ. Тимгэжэ үхидүүд Бүр- ядад оройнойгоо бэлгит хуубуудыг нэгэн Цл Шагжинай зо- хилонудай, тэрэнэй зохиохы намтартай бүр дүтөөр та- ниссаба.

А. САМБЯЛОВ.

ХОРИИН РАЙОНДО

ГЭРНҮҮД БАРИГДАНА

Хурбын совхозой түб Тээгдэ тосхондоо нүүлэй жэлнүүдтэ байрын гэр- нүүд олоор баригдадаг болохой. Юуб гэхэдэ, совхозой ажалшад гүрэн- хөө удаан болзороор мүн- гэр урылаар абажа, өөһэд- төө гэр барина. Ойдо мо- до бэлдэхэ, пилорамада асаржа бэлэн болгохо тусхай бригада эндэ эм- хидхэгдэнхэй.

Агуухэ Октябрийн найндэрэй урда тээхэнэ совхозой тракторист Г.З. Закиров өөртөө шэнгээр баржа, зөөжэ ороо. Ти-

хэдэ жэлэй дүүрэтэр хэ- дэн айлууд өөһэдынгөө баринан гэртэ орохоор бэлдэжэ байна.

ЯАРМАГ ЭМХИДХЭГДЭЭ

Хаяхан Тээгдын дунда хургуули наанаа дэлгэ- дэгийн яармаг үнэгэр- гэбэ. Энэ яармагта хур- гуулины бүхы классууд- дай хургад эдэбхитэй- гээр хабаадажа, өөһэд- дынгөө хэвнэ, бүтээлэн, оёлон, шанаан зүйл- нүүдэ худалдан абаг- шадта дурадхаа. Нюта- гайн хүн зоидо, үетэн нүүхэдтэн энэ яармаг хэ-

найшаагдаа. Юуб гэхэдэ, эндэ бурал арайлай ам- тата элсэн—буузаһаа эхилээд, нафли, тортише —бич байгаа. Мүн уран гоёор оёгдлоно, нэхэгдэ- нэн хубсалан, наринаар дархалагдаһан бүтээл- нүүд үхидүүдэй бэлгш ша- дабарини яһала хүргэ- хые дахиааа гэршлэбэ. Хургадтай яармаг дээрэ дэлгэһэн эд бараан тээр дороо хуу худалдаг- даа. Эндэ олодон мүн- гэрээ Тээгдын дунда хур- гуулины хургад Эб найрамдалай жасада эль- гэхэ гэжэ шиндэбэ.

Ц.Х. ГОМБО- ДОРЖИЕВА,

хүдөө бэшгэшэ.

Уласхоорондын ШӨНЖӨЛӨЛ

ДЭЭД ТУШААЛТАДАЙ УУЛЗАЛГА: ҮРЭ ДҮНГҮҮД БА АРГА БОЛОМЖОНУУД

М. С. Горбачев ба Р. Рейган хоёрой Вашингтондо үнэгэрэн неделидэ гар таби- ган дундэ ээргэн ба бага зайда буудаг- дах ракетнүүдэ усадха тухай Догово- рто дэлхэйн политическэ бүхы ажал ябуу- лагдах, уласхоорондын олонини, элдэб хараа шэлэл баримтадаг хэлбэл түүхтэ гэгдэн сэгнэлт үзэнхэй. Тэрэһэн дэлхэйн гол хоёр эхэ гүрэнэй дээрэ тушаалтай уулзалга бүхы дээрэ түүхтэ гэгдэ баһал сэгнэгдэ. Элдэб, заримдаа тэд ондоо үзэл бодол баримтадаг хүнүүдээр хэгдэһэн энэ нэгэн нинта ханамжа тусхай тобшо- лол хэвч баалхана: политическэ талаар шэнээр бодомжолохо хэрэгтэ нүүлэй жэл- нүүдэй туршада манай оройной тарихан үз- хэнэй туруушын ургасын харагдажа эхил- хэнэ биднээр хаха аргагүй гэршээр бо- лолоо хаби.

Уулзалгын түүхтэ удаа шэнгэр нэн ту- рүүн тэрэнэй тодорхой үр дүнгүүд боло- но. Гол шухалын гэгдэхэ, оройн гурбан жэлэй туршада түүхтэ анха турүүшнхээ 500-һаа эхилээд 5500 километр хүртэлэ зайдэ буудагдаха хоёр түүхтэй ракетнүүд нэгэн доро үгэ хэгдэхэн. Энээнэй удаа тэд абтаһан хэлсэнүүдэй тэдэ бишье хаа, СССР ба США хоёр мүнөө болотор гансахан бүү эбсэгүүдэй олошорлоло хи- зарлаха абдал туйлахые, ондоогоор хэл- лэбэл, ядрена эбсэгээр бүтэн гаргалга- гаһа бээ баринги байхые олододог бай- гаа.

—Стратегическэ эбсэгүүдэ 50 процен- тээр хэроохо, зурьн бүү эбсэг гаргал- гада хэгдэхгэр гаршанууде бага болго- хын тулдэ худалмэрлэхэ хүсэл эрмэлзлэ- тай байһанаа хоёр хүтэлбэрлэгшэд гэр- шэлэн харуулба.

—Үзэгдөөгүй гүн гүнзгий, урган эхэ хи- алта, шалгалта хээ гурим зохиогохо бүү эбсэгүүдэе хуряан бага талаар бусад хэлсэнүүдэе шалгахэ хэрэгтэ тэрэн үндэ- нэ хуури боложо үгэхээр.

—Ядерна туршалганууде гүйсэд дүү- рэнээр болоулаха тухай үгээсэй ойлгосохо гэгдэн зорилго гаршэлэн харуулагдаа.

—Дээрэ тушаалтадай ханамжануудаа андалдан баһла хадаа уласхоорондын үр- гэн эх асуудалнуудай талаар хоёр талын хараа бодолнууде бээ бэлдэн дүтэ бол- гоогүйшье хаа, элрүүлэхэ арга олгоо. Тэрэнэй ашаар ойрын эрэдүлдэй хоёр та- лын хэлхэ хообон, региональна арасла- даа булаардаһан, хүнэй эрхэнүүд гээ мэт- тин талаар тодорхой шэнхэдэринүүдэе абаха эрга боломжой Вашингтондо боло- нон уулзалгаар агуухэ хоёр гүрэнэй хоорондох харилсаа хообоннуудай байда- лай ондоо болохо, дэлхэй дээрхэй поли- тическэ байдалай хубилгадан бүри таатай эхид болохо байһанаа түш уулзалга түү- хин талаар онсо, айнабар шухала удаа ша- нартай болоно.

Америкын нислэгдэ гурбан үдэрэй тур- шадэ үзэгдэһэн онсо байдалһаа, СССР ба США хоорине, зүүн ба баруун ороонууде хоорондуурнь таһалһан бээ бэлдэ этг- гэй найдабаряа элдэлгин, харата ханаа сэдхэхэй, зуршэлдөөтэ байдалай хөхөн гөнтөн хамхээр байһан шэнги шэддэртэ бүхы хүнүүд абтаа. Энэбхилхэн шэг ша-

райн, гэр болоо барилсалжин дулахан үл- ханһаа, ханамжануудаа андалдагдаа үнч сээх ба сүлөөтэй байлһааа үзэгдэһэн энэ мэдэрэл Вашингтонтой улариле сэлмэ- гээ: Америкын нислэгтэй отгоргой бүр- хөөһөн хүндэ үлгэнүүд таһа уда үлгэһэн сэлмэжэ, наранай элшэ үбэлэйидэл бэ- шээе ялараа.

Дэлхэйн политикада мүнөө эгдээрэ эабдһан хубилалтын хэр тогтууртай бай- хынь сар харуулаха. Наймаар лэ бөөлүүр- дэхэ байһанандаа эгдээрэ үзэлтэй байһан- най ойлгосотой. Гэбшье мэнэ хаяхан гар табигдаһан Договоорто хөөжэ эрлэн эи- май хэдэ ута, хэдэ эх бөөхшээлтэй бай- ханине ханаха хэрэгтэй. Тэрэнэй савхини замда —Америкын конгресс дээрэ эс- лэн баталалгын үеэс ямар бэрхшээлүүдэй хүлээжэ байһанине ойлгохо шухала Иигэжэ үгээсэй ойлголсон гансаан эи ушар бээх. Хэрин Советскэ Союзтай юрч харилсаа холбоон США-тай бүр хич эр- мэй ханандаа таарана гэжэн доогуу. Ми- ний хоёр оройной хоорондоо дайнай болзо айсугуулагдашагүй гэжэ өөһэдүлгэдээр ойлгодог үзэл нэртүүр худалмэрлэ оюон- ний савла бээдэр хашхаралдан эвдэн. Шэнээр бодомжолохо гэжын тэдэр нэ дээн-хэй. Ушар нимхээ шэнэ элсэхүүн дие баталха, дэлхэйн политическэ бүтэцэ хубилгаха замла бага бээ бэрхшээлүүдэ тохологохо байна.

Уулзалгын үеэс олоной урда президент Рейган үгэ хэгдэхэ хоёр талын хараа бололнуудэй тээдэгдэн, бээ баринги, бол- гоомжотой байла харуулба. Бөгөөдэр тэр- хэдэ, баартай байһан шэнэ шэнгээр со- лөөт үндэр тушаалта айһандаа хүндэт- гөөр хандана байһанаа тээ элрээдэр. Уулзалгын урда тээхэнэ Холбоот Штат- дуудай хархис хүснүүдэе зитүмүйн оролдон, тэрэ өөһөгөө ондооноор заруулжа, Советскэ Союзне «хараа абруу- хын империя гэжэ урдиняараа хархиса залдаб гэжэ мэлүүнэ» һэч. Эндэ мүн нэгэ асуулал табигдахаар болоно: дээрэ тушаалтадай уулзалгын нүүлгэр Америкын президент ямар байха, юун гэгэ тэрэ хэлэхэ, ямар ябуулаха хээтэй?

Мүнөө үеэ хоёр оройной хоорондоо го- ройтохон ассадланууд байһаар, Гэбшье уулзалгын дундай талаар эгдэр- лэн хамтын мэдүүгдэ дотор тэмдэглэ- лэһэнэй өһөөт, тэдэ арасалданууд баг- багшадашгүй бээшэ. Хоёр оройной тоор- ронхой зөвөлгөөлөөр эбсэгүүдэе тэгш- тогтоомжон «үгчигэнүүдтэ» болоо а- глэ азамуулые бэлдэхэ зуураа, хоёр тэрэ- бэйилгэдэ хөөрөлдөөгөө эрхилжүүлхэ, бүхы талаар бүтэмжтэй харилсаануудыг бэлүүлхэ гэжэ үгэсэй ойлгосо.

Сагаач байһантай эзэнтэй хахаслаа зуу- раа, М. С. Горбачев нигэж мэдүүлжэ «Мүнөө Советскэ Союз ба Холбоот Штат- дууд хамтын лорилго —уласхоорондын аюулгүй байдэл бэлдүүлгэдэ дүтэ хүрээг эрбэ. Гэбшье тэрэ зорилго шөө туй- лагдавдүй. Урдинхил мэтэ ехэ худалмэр- хүлэһэн зөндөө. Орхилтоггүйгөөр тэрэнь бэлүүлжэ орохо хэрэгтэй.

Зуб даа, ехэ худалмэр хүлэжэ болоо.

ФКП: ТЭМСЭЛЭЙ ПРОГРАММА АБТАВА

Партиякй худалмэршээдэй ажалнуудар Сент-Уан гэдэг райондохой спортын ор- доон «Интернационалай» аялга һор- жо хөбөлхөнтэйгээр эгдэрбэ. ФКП-эй эл- жээтэ ХХVІ съездын түүхтээд француз коммунистуудэ заншалта өһөөр партийна гимн дуулаа. Тус сээд Франциин мүнөө үеын политическэ ажабайдала айнабар шухала үйлэ хэрэг, Франциин коммунист хүдэлмэршээдэй түүхтэ эли тодо шаа боло- бо. Аха дүү коммунист ба худалмэршээ- нэй 116 партиин, национально-сүлөөлөн- хойн хүдэлмэршээдэй ба түрүү үзэл болон- той организацинуудай делегацинууд энэ хуралдаһан хүдэлмэршээдэ хабаадаһан, ФКП-эй уласхоорондын үндэр нэрэ хүн- дэй байһанине элрээхэйлэй харуулба. Француз коммунистуудай сээд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гүшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, КПСС-эй делегацие толгойлһон байна.

Съездын 1700 делегат декабриин табан үдэрэй туршада дотосдын ба гадаадын поли- тиксын, партийна худалмэрин асуудал- нууде зүбшэн хэлсэ. Съездын президиум- дай дээрүү томо үсгүүдээр бэшгэдэһэн «Үндэ зүб байдала, эрхэ сүлөө ба эб най- рамдала аша тула—тэмсэл, жегсаална нэгдэхээ, ФКП-эй хүсэ арьбадхаха» гэгдэн үзгүндэ дурсагдаша асуудалнууде зүбшэн хэлсэлгын үр зорилгы тодорхой- лон тайбарилна.

Партиин шэнэ программые баталан абла- га француз коммунистуудай дээдын хур- алдаһан политическэ үр дүн болоно. Энэ документе эссэлэн баталан абахын урда тээ партийна бүхы организацинуудта хэдэн нарын туршада тэрэнэй проектын бүхы та- лаһаа зүбшэн хэлсэгдэһэн, харагдаһан бай- на. Энэ ябуула хадаа төн демократическэ нэмээл, эдэбхитэй хабаадалгын шинжэ ша-

нартайгаа үнэгэрэгдэһэн. Энэниинь гэр- шэлэн харуулаха баримта гэгдэл, редакци- оне комисси 1.638 дуралдал хаража, 25 заһабари орууһан байжа юм. Сээд дээрэ шэнэ программаны нэгэн дуугар шүүтэ найһаһан абтаа гэгдэхэ болоо. ФКП-эй Генеральна секретарь Жюж Маршэ сээд дээрэ хэдэн элихэл баһал тиймэр найһаагдаһан байна. Эдэ документууде бууруушажа дуугаа үгэһэн нэгшье бэлдэ- байгаагүй. Энэ үшгэ хадаа партийна үл- тэрэһэн политическэ хараа шэнгэй парти дотороо гүйсэд дүүрэн дэмжлэгтэй байһаниин гэршэ мүн болоно.

Партиин шэнэ программа дотор Фран- цийн политическэ, экономика ба соци- альна байдала, тэрэһэн мүнөө үеын уласхоорондын байдала гүн гүнзгий тоо- шолол хэгдэжэ, партиин гол зорилгоуд тэрэнэй ойрын жэлнүүдтэй стратегическэ тактика тодорхойлогдохотой. Бэрэ мүнөө хубалтын кампанияда шэнэ програм- ми коммунистуудай кандидат Андре Лек- тюриние дэмжэхэ үндэһэ хуури болоо үгээ гэгдэ тэмдэглэгдэ. Бүри тодорхойлжэ хээ- хэдэ, 200С он хүртээр ядрена эбсэгүүдэ усадхаха, бүү эбсэгүүдэе хуряан абаа ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэлдүүлхэ ябууланууде үргэлжүүлхэ гэгдэн фран- цуз коммунистуудай эрилтэ программэ дотор оруулагдаһан.

Делегатууд партингаа хуурагдэһан организаци шэнэ бүридэл хуураа, ЦК-н түрүүшын пленум дээрэ ФКП-эй Генераль- на секретарь Ж. Марше дахиаа хуура- гдаһан байна.

Ю. РОМАНОВ, Ю. ПОПАНОВ (ТАСС).

УНИВЕРСИАДА-88

Профсоюзнуудай найн дүр- ан бүхэсоюзна спортивн Бүр- ядадэй бүлгэмэй «Универсиада-88» гэжэ мурисөөн Зүүн Си- бирин технотехническа инсти- тудай спортын зал соо эхил- бэ. Энэ мурисөөн спортын ветерануудай ба мурисөөндэ хабаадаһадэй жагсаалаар нэгд- дэ. Эндэ спортын 18 ондоо зүйлөөр мурисөөнүүд үнэгэр- гэдэхэ юм. Манай республи- лгын мэдээжэ спортсменууд Л. Титова, П. Пегов, Б. Буда- ев болон бусад мүн лэ нимэ универсиадада хабаадажа, спортын үргэн харгыда га- раһан намтартай. Хаяхан С. Замбалов дэлхэйн куботга хүртэбэ.

«Универсиада-88» нээлгэ

дээрэ спортын ветерануудай зүйлөө РСФСР-эй габьяата тренер Н. А. Боброва, В. А. Стрельников, Н. П. Конев, Л. А. Гармаева болон бусад байба. Эндэ Бүрэдэй Гүрэн- нэй спортын комитетэй түр- рүүлгэгч Г. Н. Манжуев, спор- тын ветеран Н. А. Боброва, залуу спортсменуудай зүйлөө С. Замбалов гэгшэд үгэ хэл- сээ.

Улаан Зүүн Сибирин соёл- ба технотехническа инсти- туудай команданууд баскет- тенууд мурисээжэ эхилээ. Эндэ технотехническа инсти- туудайхид 63:21 тоотойгоор ила- ба. Бүрэдэй хүдөө ажахын инсти- туудайхид команд багшана- рай инсти- туудайхидтай наада-

хадаа, бэлдхэл мутай бай- ханаа элитээр харуулаа. Ти- гээжэ ерэдүйн багшанаар дон- лэ бэлэхээр, 126—29 тоотой- гоор нүүгэдэ командаа буула- ба. Хүдөө ажахын инсти- туудай студентниче Зүүн Си- бирин технотехническа инсти- туудайхид 104:32, багшана- рай инсти- туудай команда Зүүн Сибирин соёлной инсти- туудайхид 119:27 тоотойгоор шүүһэн байжа юм.

Мурисөөндэ эрхилээжэ яба- һан ВСТИ-гэй ба БПИ-гэй ко- манданууд мурисөөнэй түгээ- хэдэ үүлэбэ. Эндэ ерэдүйн инжениернууд хүлэгдээгүй эхэ сошилто абаа гээх гү, али 68:108 тоотойгоор нүүгэдэ ко- мандааа буулгаба. Тээд юун дээрээжэ технотехническа ин- сти- туудайхид нигэжэ диндлэ- бэ гэжшб гэгдэ хараад үзэ- хэдэ, командын гэгшүүд жу-

рам муутай байжа, мурисөөн- доо аяар 30 минута хожом- дожо ерээ. Бээ махабадаа му- рисөөндэ бэлдэхэ, хоржоо үрэдүгэй нэн тула нүүлэй нүүдэд тэдэнэй эсэхэдэн, тэ- дэниче нэлгээжэ наадаха бас- кетболистуудыше үгы байба хэ юм.

Мурисөөнэй дүнгөөр нэгд- хэй хуурида багшанаар ин- сти- туудай команда гараа. Хо- ёрдох, гурбадахы хуурунууде технотехническа ба хүдөө ажахын инсти- туудайхид ээлээ. Улаан Зүүн Сибирин соёлной спортын хоёр- дохи зүйлөөр — шэстээр му- рисөөн Зүүн Сибирин техно- логическэ инсти- туудай шата- рай клуб соо эхилбэ. Эндэ үнэгэрэгдэһэн жагсаалда спор- тын ветерануудта гэр бэлэ- гүүд барюулагдаа.

Л. АРАНЗАЕВА.

ЭТИГЭЛ, НАЙДАБАРИ ТҮРҮҮЛЭЭ

ооа бүмбэгэ сохисашоо, үлүү өчөө абажа, Зүүн Сибирин технотехническа инсти- туудай футболистууде ажижа га- раад, түрүү хуури ээллэбэ. Гур- бадахы хуурида Бүрэдэй АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэ министрествин команда гараа.

Эндэ футболистуудай хоорондо үнэгэрэгдэһэн мурисөөн баһан хонирхолтой байба. Хо- нин нэгдэхэй хургуулин ко- манда 43-дахы хургуулин фут- болистуудай мурисөөнэй тү- гээхэдэ уулзахадаа, 2:0 тоотойгоор илажа, 1-дахы хуури ээллэ. 3-дахы хуури хотын хоёрдохы дунда хургуулида ологодобо.

Енот ород наадан—бүм-

богтэй хөккэй гансаше Со- охот район дотор бээ, мүн республика дотор ехэ удаан нэбэрүүлэгдэнэ. Уша- рынь юуб гэгдэхэ, спортын энэ зүйлэй ээр эмсэгүүдэ, хуб- саһан дутаалана. Гэбшье спортын Советскэ районы ко- митет бүмбэгтэй хөккэй нэб- эрүүлхын тула ехэ оролдог- гоо гаргадаг. Тимгэжэ «Сокол» тосхойн соёлной-спортнича комплексн команд хоёрдохи хэллэ спортын энэ зүйлөө түрүү ээргэдэ ябана. Арбад- хартэ спортын үблэй шэнэ сезоны турүүшын амжалтанууд туйлагдажа, энэ хайн саашадаа урагштай найн үн- гэрэ байһанаа этигэл найда- бари түрүүлбэ.

С. М. Кировэй нэрэмжитэ, «Кристалл» заводуудай, гор- промторгын, пишекторгын ко- мандануудай нимэ хэмжээ ябуулануудта эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо хаань, найн нэн гэгдэ спортын найндэрэй дүн гаргаад байхадаа, хэлхээ дурэн хүрээ. Мүн энэ найн- дэртэ спортын үблэй шэнэ сезоны турүүшын амжалтанууд туйлагдажа, энэ хайн саашадаа урагштай найн үн- гэрэ байһанаа этигэл найда- бари түрүүлбэ.

Л. БОРИСОВ.

Бокс

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Залуушуудай дунда боксоор профсоюзнуудай спортын бүл- гэмэй Россин советдэй Сибирь болон Алдун-Дунда зүгэй зо- нын мурисөөнэй хаяхд фина- лай уулзалганууд тэнхүү шен- га тэмсэлдэ үнэгэрэ, эгээл эр- химүүдэе түгсэхэйлэй наадан- да гараһан байжа юм.

Энэ мурисөөн олохон шэнэ нэрэнүүдэе элрүүдэбэ. Гол юмниинь гэгдэл, тэдэнэр ринг дээрэ гаража тулалдахадаа, нодо нүүрүгэй шаасалдажа ородог бээшэ, харин гүнзгэй бодолтой, ухаамай нүүлгэн байжа, эгээл зүб шиндэхээрэ оложо шаддаг байһанаа харуу- лаа. Зүб мурөөр хорилго, бэлдхэл хэбэл, эдэмнэй эхэ эрээдүитэй, холо ошоо арга- тай байжа,—гэж манай рес- публикын профсоюзнуудай спортын бүлгэмэй сугуулагда- мал командын тренер Алек- сандр Бадмацширнов хөөсөр- нэ.—Гэгээтэй ханта залуу хү- бүүдэй хуралсал, хорилгодо ууржа байһан дутуу дунда нүүдше элрүүүлгэдэ. Эдэ- ниин усадхын тула бидэ, тренернууд, оролдохобди.

Эгээл хүнгэн шэнгүүдтэ (46 килограмм) Улаан-Удын 11- дэх СПТУ-гай хуагша Анд- рей Хоров Мэргэн Салча- гов (Тува) шүүжэ гараба. Тех- ническэ мэргэжлэй энэл учи- лическэ хуралша, с п о р т ы н мастера кандидат Степан Хор- лов Закаменск хотын 14-дэх СПТУ-да хурадаг нэгдэхэй раз- рындай Алексей Овчаренкэтай тулалдаа. «Байган—87» гэжэ бүхэсоюзна мурисөөндэ шан- гай хуури ээллэн дүршэл эвээтэй боксер С. Хорлово бээ- лэхээр динлээг абажа гэжэ сугларгашад багсаамжаллан байгаа. Тээд тимгэ жуузи бо- лобогүй. Закаменск районы хуагша тренер Сергей Васильев хурган һоридог эвэр зүйлүүн А. Овчаренко үндэр бээтэй байһанаа шадмаар бэр- хээр хэрэгдэхэ, холоһоо оноб- шотой шанга сохилто хэн, нү- шээр тээлмэрдүүлээ, нүүшүнэ.

раундаа эсэжэ, Хорлово алдуу гаргаад, урдишган на- муула абаһан байжа юм. Гэ- бшье турүүшын раундуудта халта булюу байһанайнэ ол- лөө С. Хорлово илалта ол- логдобо. Тимгэжэ тэрэ түгсэ- хэйлэй нааданда А. Хоровтой уулзаха болоо.

48 килограмм. А. Светлю- бова (Якутск) Б. Батуев (Улаан- Удэ) хоёрой уулзалга айһан- наймайн дотбоогоор эхилбэ. Тэрэ хоёр гарһаа тоти мэргэн сохилотой. Зүгөөр хоёрдохы раундада тулалдаһан эрид ху- бижа, манай боксер эдэбхисэ сүм гэртаа абаба. Хүхэ булан- да зогсоһон Булат Батуев хо- ёр гараараа бээ ба толгой руун ээлгээүүлэн буулгана. Нүүлшын раундада эршээс нү- ларуулангүй, Батуев илалта туйлаһан байгаа. Улаан нэ- гэдэгийн хуурууд — спортын мастера кандидат С. Будаев, нэгдэхэй разрындай А. Най- дэнэнь «Байгала» журналай шанда хүртэхын тулөө бүхэсо- юзна мурисөөндэ мүнгэн ме- даялар шагнагдаһан Зүүн Си- бирин технотехническа инсти- туудай 1-дхи курсын студент Сергей Будаев адымаггүйгөөр илаха бээ гэжэ бөксөдо дурал- тайшуул ханананшье байха. Гэ- бшье нимэ ханамжынь ган- сал Аламжа Найданов буруу- шааба. Юуб гэхэдэ, Хори хуу- роиндхи 37-дохи СПТУ-гай ну- рагша А. Найданов үндэр на- рихан бээтэйшье наа, гартаа шүрбэһэтэй, гүнзгэй бодол- той, гол шухалын гэгээдэ, хүс- элэ зоригтой хуурун юм. Хо- лоһоо сохилтонүүдэе хээ, дү- лэхээрэ зайда яһала наймаар тулалдажа шадха байһанаа тэ- рэ харуулаа. Бүхы гурбан ра- ундаа эршээтэйгээр дотбо- лнойгоогоо түлөө үргэн мэргэ- жлэй тракторист-машинист болохо Аламжа Найданов шу- хала илалта туйлаба.

Улаадахи шэнгүүрүүдтэ Д. Осипов (Эрхүү) — О. Таря- шевые (Улаан-Удэ), С. Жа-

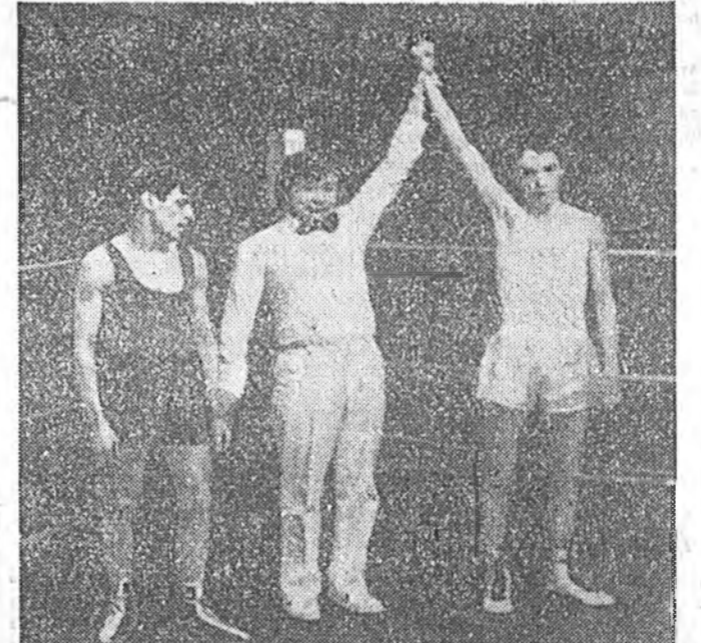
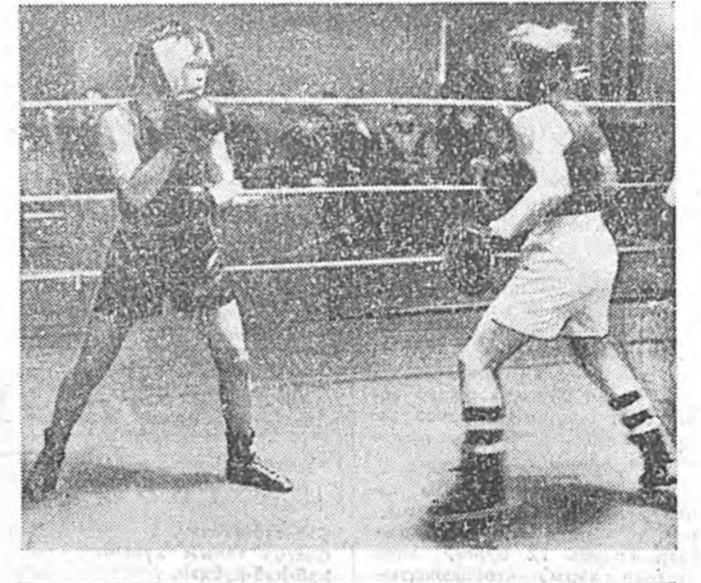
лова (Улаан-Удэ) — С. Матве- евые, В. Головачев (Магадан) — А. Ибрагимовые (Эрхүү), И. Балданов (Шэст) — А. Сер- геевые (Якутск), А. Максими- ко (Магадан) — О. Ведмичие (Улаан-Удэ), С. Колмаков (Ке- меровэ) — В. Бердачевые (Улаан-Удэ), А. Фазылов (Ма- гадан) — А. Голяковые (Вла- диосток), Р. Иванов (Улаан- Удэ) — А. Букачевые (Омск), И. Усков (Хабаровск) — М. Ермагыне (Магадан), А. Кри- воносов (Улаан-Удэ) — С. Со- ломиниче (Шэст), А. Митро- фанов (Красноярск) Ч. Бад- мацширновые (Улаан-Удэ) шүү- жэ, түгсэхэйлэй мурисөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Командануудай дунда зо- нын чемпиной нэрэ ээргэдэ хүртэхын тулөө мүн лэ шан- га тэмсэл боложо байжаа. РСФСР-эй болон СССР-эй түрүү хуури ээллэн тулөө мурисөөнүүдтэ илажа гара- һан гү, али шангай хуури- нууде ээллэн залуу боксер- нуудтай Хабаровска хизаарай, Магаданай областин, Яхадэй АССР-эй сугуулагдамал ко- манданууд найн бэлдэхэлтэй байһараа шалгарна. Илангаяа спортын мастерта кандида- дууд Игорь Балданов, Игорь Усков, Александр Рыков, Алек- сандр Кривоносов, Александр Митрофанов гэгшэд хүндэ но- даргатай, онсо өөрын арга ду- рэтэй байһанаа гадна, ринг дээрэ болоһон тулалдаанууд дай онсо шинжые гүнзгэйтөөр ойлгодог байһанаа харуулаа.

Б.М. ЖИГИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: тулалда- най үе; мурисөөнэй арбитр Б. Д. Доржиев илалта туйла- һан И. Балдановай гарынь үргэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«СПОРТЛОТОНУДАЙ» ТИРАЖ ДҮНГҮҮД

«45-һаа 6-өн тааха» ба «36-һаа 5-өн тааха» «Спортлотонуудай» 1987 оной декабри 6-да үнэгэрэгдэһэн 49-дахы тира- жай дүнгүүд.